

Ali Smith

Ősz

A fordítás alapjául szolgáló mű:
Ali Smith: Autumn, Hamish Hamilton, 2016

Copyright © 2016, Ali Smith
All rights reserved
Hungarian translation © Mesterházi Mónika, 2020

Másnap este vacsora után az anyja kinyitotta a Hírfüzetet azon az oldalon, és kiment a hátsó ajtón, le a kertbe a még épp napfényes hátsó kerítéshez, áthajolt, és meglengette a füzetet a levegőben.

Üdv, mondta.

Elisabeth a hátsó ajtóból figyelte. A szomszéd olvasott, és egy pohár bort ivott a maradék napsütésben. Letette a könyvét a kerti asztalra.

Ó, helló, mondta.

Wendy Demand vagyok, mondta az anyja. A szomszédja. Már be akartam köszönni magának, amióta a lányommal ideköltöztünk.

Daniel Gluck, mondta a szomszéd a székéből.

Örülök, hogy megismertem, Mr. Gluck, mondta az anyja.

Kérem: Daniel, mondta Daniel.

Olyan hangja volt, mint a régi filmekben, ahol jól öltözött háborús pilótákkal történik mindenféle, fekete-fehérben.

És, szóval tényleg nem szeretném zavarni, mondta Elisabeth anyja. De hirtelen eszembe jutott, és remélem, hogy nem bánja, és nem gondolja szemtelenségnek. Gondoltam, talán lenne kedve elolvasni ezt a kis szöveget, amit a lányom írt magáról házi feladatnak.

Rólam?, kérdezte a szomszéd.

Nagyon aranyos, mondta az anyja. Szavakból álló portré a szomszédunkról. Nem mintha én túl jól jönnék ki a dologból. De elolvastam, és aztán megláttam, hogy kint ül a kertben, és gondoltam, na. Szóval szerintem bájos. Úgy értem, rám szégyent hoz. De ami magát illeti, igazán elragadó.

Elisabeth elborzadt. Tetőtől talpig el volt borzadva. Mintha az, amit az elborzadás jelent, kitátotta volna a száját, és egészben lenyelte volna őt, pontosan úgy, ahogy az öregkor-gumibőr nyelné.

Hátralépett az ajtó mögé, ahol nem lehetett látni. Hallotta, hogy a szomszéd a székével karistolja a terméskövet. Hallotta, hogy odamegy az anyjához, a kerítéshez.

Mikor másnap hazajött az iskolából, a szomszéd keresztbe tett lábbal ült az alacsony kőfalon, közvetlenül az utcai kapu mellett, amin Elisabethnek át kellett mennie, hogy bejusson a házba.

Az utcasarkon megtorpant.

Majd továbbmegy, és úgy csinál, mintha nem is abban a házban lakna, ahol laknak.

A szomszéd nem fogja megismerni. Csak egy gyerek lesz, egy teljesen másik utcából.

Úgy kelt át az úton, mintha továbbmenne. A szomszéd átemelte a lábát, és fölállt.

Mikor megszólalt, senki más nem volt az utcán, úgyhogy határozottan Elisabethnek szólt. Ebből nem volt kiút.

Helló, mondta a szomszéd az utca felé eső oldaláról. Reméltem, hogy összefutunk. Én vagyok a szomszédotok. Daniel Gluck vagyok.

Én igazából nem vagyok Elisabeth Demand, mondta Elisabeth.

Ment tovább.

Ó, mondta a szomszéd. Nem vagy. Értem.

Valaki más vagyok, mondta Elisabeth.

Megállt az utca túloldalán, és megfordult.

Azt a nővérem írta, mondta.

Értem, mondta a szomszéd. Hát, valamit akkor is el akartam mondani neked, ettől függetlenül.

Mit?, kérdezte Elisabeth.

Azt, hogy szerintem a vezetékneved eredetileg francia, mondta Mr. Gluck. Szerintem a francia *de* és *monde* szavakból áll, ami, ha lefordítod, azt jelenti, hogy a világból.

Tényleg?, kérdezte Elisabeth. Mi mindig úgy gondoltuk, hogy a kérdő fajta *demandot* jelenti.

Mr. Gluck leült a járdaszegélyre, és a karjával átkulcsolta a térdét. Bólintott.

A világból, vagy a világon, azt hiszem, igen, mondta. Azt is jelenheti, hogy a népből. Ahogy Abraham Lincoln mondta. A néptől, a nép által, a népért.

(Nem öreg. Elisabeth jól gondolta. Aki igazán öreg, az nem ül keresztbe tett lábbal, és nem kulcsolja át így a két térdét. Az öreg emberek semmit nem tudnak csinálni, csak ülnek az utcai szobájukban, mint-ha sokkolóval sokkolták volna őket.)

Azt tudom, hogy a keresztnemem – a nővéremé –, mármint az Elisabeth elvileg olyasmit jelent, hogy ígéretet tenni Istennek, mondta Elisabeth. Ami egy kicsit bonyolult, mert nem vagyok benne teljesen biztos, hogy hiszek-e bármilyen istenben, mármint hogy ő. Illetve ő nem.

Újabb közös vonás, mondta Mr. Gluck, a nővéredel. Tulajdonképpen a történelem alapján, amit véletlenül én éltem át, azt mondanám, hogy a keresztneme, az Elisabeth, azt jelenti, hogy egy nap, valószínűleg elég váratlanul, mikor a legkevésbé sem várná, azt veszi észre, hogy királynő lett.

Királynő?, kérdezte Elisabeth. Queen, mint te?

Khm – mondta a szomszéd.

Én magam azt gondolom, hogy az tényleg jó lenne, mondta Elisabeth, mert akkor annyi művészet-büvészet venne körül folyton, mindenhol.

Ó, mondta a szomszéd. Az igaz.

De az Elisabeth név akkor is ezt a dolgot jelenti, ha s-sel írják, nem z-vel?, kérdezte Elisabeth.

Hát persze, kétségtelenül, mondta a szomszéd.

Elisabeth átjött az utcának arra oldalára, ahol a szomszéd volt. Kissé távolabb megállt.

És a te neved mit jelent?, kérdezte.

Azt jelenti, hogy szerencsés vagyok és boldog, mondta a szomszéd. A Gluck része. És ha be is dobnak egy verembe, ami tele van éhes oroszlánokkal, akkor is túlélem. Ez meg a másik fele. És ha valaha álmodsz valamit, és nem tudod, hogy mit jelent, akkor megkérdezheted tőlem. A Daniel név azt a képességet is jelöli, hogy álmokat tudok fejteni.

És tudsz is?, kérdezte Elisabeth.

Leült a maga kőkerítésére, épp csak egy kis távolságra a szomszédától.

Igazából rendkívül rosszul megy, mondta a szomszéd. De ki tudok találni valami hasznosat, szórakoztatót, mély értelműt és barátságosat. Ez is közös bennünk, közted és köztem. És az a képesség is, hogy valaki mások legyünk, ha akarjuk.

Úgy érted, hogy ez is közös benned és a nővéremben, mondta Elisabeth.

Igen, mondta a szomszéd. Nagyon örülök, hogy mindkettőtöket megismertem. Végre.

Hogy érted, hogy végre?, kérdezte Elisabeth. Csak hat hete költöztünk ide.

Az életre szóló barátságok, mondta a szomszéd. Néha egy életet várunk rájuk.

Kinyújtotta a kezét. Elisabeth feláll, közel jött, és ő is kinyújtotta a kezét. A szomszéd megrázta.

Hát akkor viszlát, váratlan királynője a világnak. Nem is beszélve a népről, mondta.

MAGVETŐ
KÖNYVKIADÓ ÉS KERESKEDELMI KFT.
www.magveto.hu
www.facebook.com/magveto
magveto.kiado@lira.hu
Felelős kiadó Dávid Anna

Készült a Szekszárdi Nyomda Kft.-ben, 2020-ban
Felelős vezető Vadász Katalin igazgató

Felelős szerkesztő Rostás Eni
Kézirat-előkészítő Tomka Eszter
Korrektor Losoncz-Kelemen Emese
Műszaki vezető Takács Klári
A kötetet Pintér József tervezte
Kiadványszám 8986
Plantin betűtípusból szedve
ISBN 978 963 14 2597 0